

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit aan de 5 Vlaamse Universiteiten

Aantal dossiers CWI universiteiten

	2015	2016	2017
Aantal meldingen	24	11	21
Aantal ontvankelijke meldingen*	18	7	15
Aantal gegronde meldingen**	11	3	7
VCWI-adviezen	4	1	6

Aard van de cases: plagiaat, kwesties van auteurschap, data- en beeldmanipulatie, conflict of interest, sloppy science,...

* Een melding binnen de scope van de CWI

** Wanneer een inbreuk is vastgesteld

*** een aantal onderzoeken nog niet afgerond

Wat wil dit eigenlijk zeggen?

- Praten we dezelfde taal? Tellen we dezelfde zaken?
- (Morele) meldingsplicht?
- Zelfde bevoegdheid CWI's?
- Enkele issues:
 1. Definitie Wetenschappelijke Integriteit
 2. Bemiddelen:
 - Is een bemiddeling een behandeling van een melding door een CWI?
 - Welke rol dient de CWI hierin op te nemen?
 3. UZ's
 4. Definitie melding
 5. Anonimiteit

Definitie Wetenschappelijke Integriteit

- FFP! + QRP(?)
- Poging?
 - Vb discussies over auteurschappen
 - Vb inbreuk maar nog geen publicatie
- Verjaringstermijn?
- Gewicht van een case?
 - Contextgebonden + ruimte voor nuancering
- Link met ethiek?
 - Vb inbreuken op dierenwelzijnswetgeving?
 - Vb inbreuken op wetgeving commissie medische ethiek?
- Nood aan uniforme Vlaamse definities (uitdieping ALLEA code?)

Bemiddelen

- Is een bemiddeling hetzelfde als een melding?
- Wat als eigen personeel slachtoffer wordt van een inbreuk door externen?
 - UHasselt: zal nu ingeschreven worden in CWI reglement
- Is dit een rol voor de CWI?
- Alternatieve structuren?
 - Vb: meldpunt VUB of voorzitter CWI -> toekomst professioneel netwerk
 - Vb: netwerk van vertrouwenspersonen WI KU Leuven
- Voldoende competenties?

Samenstelling van de CWI

- UGent
 - ✓ Via Huishoudelijk Reglement - Aangesteld door Bestuurscollege
 - ✓ Voorzitter + secretaris + juridisch-academisch expert
 - ✓ Leden 'pool': 4 alfa, 4 bèta, 4 gamma (ZAP-leden - voorwaarden): onderzoek wordt gevoerd door beperkte onderzoekscommissie rekening houdende met context en inhoud van dossier – min. 3 leden, kan uitgebreid met externen
- KU Leuven
 - ✓ Aangesteld door de Academische Raad en ressorteert onder de Raad Onderzoeksbeleid
 - ✓ Bureau CWI: Voorzitter + meldpunt (DOC) + hoofd juridische dienst
 - ✓ Leden: 6 alfa, 6 bèta, 6 gamma (ZAP-leden)– 1 LUCA School of Arts – 1 LRD – 1 UZ Leuven – 3 ABAP => Onderzoekscommissie (> = 3 leden van de CWI) – uitbreiding met externe experts mogelijk
- VUB
 - ✓ Aangesteld door de Academische Raad (CWI + aanspreekpunt)
 - ✓ Vaste leden: Voorzitter - Vicevoorzitter – jurist (3 juristen)
 - ✓ Ad-Hoc: Expertpanel
 - ✓ Minstens 3 ZAP-leden uit het vakgebied – externe experts
- UA Antwerpen
 - ✓ Aangesteld door het Bestuurscollege
 - ✓ ~~Voorzitter + 2 ondervoorzitters van de Onderzoeksraad~~ + meldpunt (ZAP) + secretaris
 - ✓ Leden: 6 ZAP-leden (steeds 2 per wetenschapsdomein - 1 lid faculteit Rechten (uitbreiding mogelijk: onderzoekscommissie)
 - ✓ Voorzitter beslist of onderzoek door voltallige CWI of enkele leden wordt gevoerd
- UHasselt
 - ✓ Aangesteld door het college van decanen, aangeduid op voorstel van de Vice-rector Onderzoek
 - ✓ Voorzitter + secretaris + jurist van centrale administratieve diensten
 - ✓ Voorzitter beslist of onderzoek door voltallige CWI of enkele leden wordt gevoerd
 - ✓ Leden: 3 Wetenschappen en Technologie– 3 Geneeskunde & Life Sciences – 3 Rechten & Economie (ZAP-leden) + 1 jurist

Samenstelling van de CWI

UGent

- ✓ Voorzitter = CWI-lid zonder beleidsmandaat
- ✓ Meldpunt = secretaris CWI (integriteitsmedewerker)
- ✓ Onderzoek ontvankelijkheid melding = (vice)rector **na advies** voorzitter CWI

KU Leuven

- ✓ Voorzitter = CWI-lid zonder beleidsmandaat
- ✓ Meldpunt = secretaris CWI (stafmedewerker DOC)
- ✓ Onderzoek ontvankelijkheid melding = **bureau** CWI

VUB

- ✓ Voorzitter = CWI-lid zonder beleidsmandaat
- ✓ Meldpunt = aanspreekpunt voor wetenschappelijke integriteit
- ✓ Onderzoek ontvankelijkheid melding = aanspreekpunt voor wetenschappelijke integriteit

UAntwerpen

- ✓ Voorzitter = **CWI-lid zonder beleidsmandaat**
- ✓ Meldpunt = ZAP-lid CWI
- ✓ Onderzoek ontvankelijkheid melding = voorzitter CWI

UHasselt

- ✓ Voorzitter = CWI-lid zonder beleidsmandaat
- ✓ Meldpunt = Secretaris CWI
- ✓ Onderzoek ontvankelijkheid melding = voorzitter CWI + secretaris

Onderzoekscommissie - expertpanel

Samenstelling van de 'ad hoc' commissie op basis van melding:

- Interne ZAP-leden & Emiriti
 - Toekomstige samenwerking?
 - Belangenconflict?
- Externe experts?
 - Confidentialiteit?
 - Beperkte grootte van Vlaanderen?
- Competenties? Enkel experts uit het betrokken vakgebied?

Universitaire ziekenhuizen

- Noodzaak?
 - Vaak geen WI regeling in UZ's
 - Wel:
 - richtlijnen voor Good Clinical Practice
 - wetgeving experimenten mét strafsancties
 - vereisten van accreditaties van ziekenhuis
 - verplichte Data Safety Monitoring Board in Eudract studies.
- Wie?
 - Dubbele aanstelling? Arts / ZAP, maakt de hoedanigheid uit?
 - Verpleegkundigen, laboranten,... technici? Hoe zijn deze gebonden?

Melding

	UGent	KU Leuven	VUB	UA	UHasselt
Morele plicht, geen meldingsplicht van onderzoeker indien inbreuk wordt vastgesteld	x	x	x	x	x
Anonieme melding bij meldpunt mogelijk	-	(x) Per uitzondering	x (na goedkeuring voorzitter)	-	-
Anonimiteit van melder ten aanzien van CWI (onderzoekscommissie)	x (na overleg met rector en voorzitter)	x (maar niet tov onderzoekscommissie)	x (na goedkeuring voorzitter)	x	x
Anonimiteit van melder ten aanzien van betrokkene	- (tenzij motivatie)	x	x	x	x
Verjaringstermijn voor meldingen	Niet gespecificeerd i/h reglement	3 jaar na kennisname van de feiten	Niet gespecificeerd i/h reglement	Niet gespecificeerd i/h reglement	Niet gespecificeerd i/h reglement
Intrekking van melding door melder leidt tot stopzetting onderzoek	Kan tot opstellen vaststellingsrapport	-	-	-	-

Anonieme meldingen

- Wat is anoniem? Tav hele CWI?
 - Wat indien er nog contact kan gelegd worden?
- Indien men moet motiveren : Wat is een motivatie? Graad van afhankelijkheid? (kan zeer breed geïnterpreteerd worden in een academische setting!)
- Anoniem maken van de dossiers? (in functie van onderzoek over integriteit)
- Bescherming van klokkenluiders

Anonimiteit versus transparantie

- Best practice KU Leuven:

communicatie op de integriteitswebpagina van KU Leuven met een overzicht van het aantal meldingen en de aard van de ontvankelijke meldingen en met een overzicht van de korte geanonimiseerde samenvattingen van de CWI-onderzoeken die in 2017 werden gefinaliseerd.

- Aandachtspunt: balans tussen confidentialiteit en helderheid/verstaanbaarheid van de samenvatting

Nieuwe initiatieven

- Verplichte plagiaatdetectie voor doctoraten
- Upright (online training voor onderzoekers)